

การประชุมประจำปี 2558 ของ สศช.
เรื่อง ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

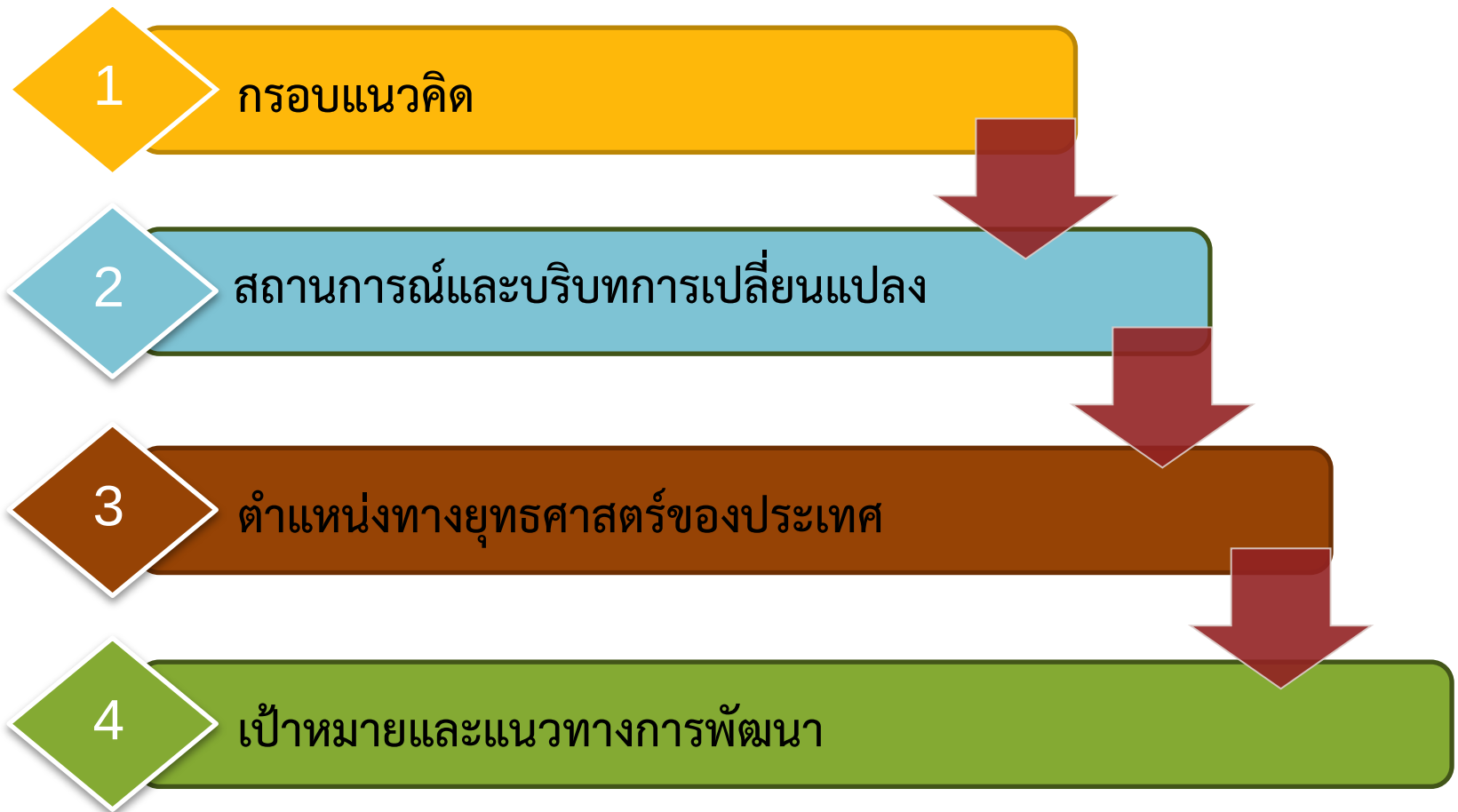
กลุ่มที่ 6 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นายมนตรี บุญพาศิษฐ์
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

วันจันทร์ที่ 14 กันยายน 2558
ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี

สาระสำคัญ

1

กรอบแนวคิด

พัฒนาการของแผนพัฒนาฯ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-7

เน้นการใช้แรงงานและทรัพยากรธรรมชาติ

การเจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจที่ขาดสมดุล

กรอบทิศทาง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง +
คนเป็นศูนย์กลาง + ปฏิรูปประเทศ
+ พัฒนาสู่ความยั่งยืน

เน้นย้ำเศรษฐกิจพอเพียง ความ
สมดุลและยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-11

เน้นการพัฒนาทุนมนุษย์
(Human Capital) +
เทคโนโลยีและนวัตกรรม

มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง
(Sufficiency Economy)

กรอบแนวคิด : การเติบโตสีเขียวในบริบทสากล

Green Economy – เศรษฐกิจสีเขียว คือ ...

UNEP

“การพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ ส่งเสริมความเป็นธรรมทางสังคม รวมทั้งลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศน์ เศรษฐกิจสีเขียว คือ การลดคาร์บอน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน”

Green Growth – การเติบโตสีเขียว คือ ...

“แนวทางสำหรับการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันไปสู่เศรษฐกิจที่ยั่งยืน ซึ่งเน้นการลดมลพิษ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดการเกิดของเสีย ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน”

“การเติบโตสีเขียว เป็นจุดเน้นเชิงนโยบายสำหรับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่นำไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและมีความเป็นธรรมทางสังคม”

กรอบแนวคิด : การเติบโตสีเขียวในบริบทของไทย

Green Growth - การเติบโตสีเขียว คือ ...

“การพัฒนาที่มุ่งสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมภายใต้แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดของเสียและก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจนเกิดความเสื่อมโทรมและสูญเสียสมดุลในการดำรงการดำรงชีพ ตลอดจนสนับสนุนวิถีชีวิตของประชาชนในทุกสาขาการผลิต”

กรอบแนวคิด : การเติบโตสีเขียว

การเติบโตสีเขียว

เศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจสีเขียว
- การผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ใช้ทรัพยากรฯ / พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สังคม

- สร้างความเป็นธรรม
- ลดความเหลื่อมล้ำ
- กระจายรายได้

สิ่งแวดล้อม

- ทรัพยากรฯ / สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์
- ลดการปล่อย GHG
- ลดมลพิษ

การบริหารจัดการ และธรรมาภิบาล

- มีความโปร่งใส

2

สถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์

ภาพรวมเศรษฐกิจของไทยประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ

- ✚ **การขยายตัวทางเศรษฐกิจ** เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.2 รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้น และเป็นประเทศรายได้ปานกลางตอนบน (Upper Middle Income Country)
- ✚ **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ** โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น
- ✚ **การผลิตและการบริโภคยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม** โดยมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนเพิ่มสูงขึ้นจาก 1.04 กิโลกรัม/คน/วันในปี 2553 เป็น 1.11 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2557

แนวโน้มเศรษฐกิจไทย ไม่สามารถยกระดับการพัฒนาออกจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลางได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม

- ✚ ข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- ✚ การลดลงของขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต

สถานการณ์

ค่าดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยปรับตัวเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 72.76 ในปี 2557

สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และระหว่างกลุ่มคน

สังคมไทยเผชิญกับความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม แต่ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหและสนองตอบความต้องการของชุมชนได้

สถานการณ์

- พื้นที่ป่าไม้ลดลง
- ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม
- ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย
- การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอ
- จัดสรรทรัพยากรน้ำไม่เป็นไปตามความต้องการ

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ
- มลพิษทางอากาศยังเกินค่ามาตรฐาน แต่มีแนวโน้มดีขึ้น
- คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง
- ปล่อยGHG เพิ่มขึ้น ในอัตราการเติบโตที่ลดลง

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

- ภัยพิบัติมีแนวโน้มการเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น
- ภัยแล้งส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นจำนวนมาก
- ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต และวิถีชีวิตการดำรงชีวิต

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สถานการณ์

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ปี 2557 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

อันดับคอร์รัปชัน
ประเทศไทยดีขึ้น

ผลการจัดอันดับตัวชี้วัด
ภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี
2557 ประเทศไทยถูกจัด

- อันดับที่ 85 ของโลก
- อันดับที่ 3 ของภูมิภาค
อาเซียน

ประเทศ	อันดับในอาเซียน	อันดับโลกปี 2557	คะแนนปี 2557	คะแนนปี 2556
สิงคโปร์	1	7	84	86
มาเลเซีย	2	50	52	50
ฟิลิปปินส์	3	85	38	36
ไทย	3	85	38	35
อินโดนีเซีย	5	107	34	32
เวียดนาม	6	119	31	31
ลาว	7	145	25	26
เมียนมาร์	8	156	21	21
กัมพูชา	8	156	21	20

ที่มา : มูลนิธิองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย

บริบทการเปลี่ยนแปลง

การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก
เกิดความผันผวน

การแข่งขันในตลาดค้าโลก และแรง
เหวี่ยงจากการเปิดการค้าเสรี

การเข้าสู่สังคมสูงวัย ขนาดกำลังแรงงาน
ลดลงและจำนวนประชากรขยายตัวช้า

พึ่งพิงประชากรวัยแรงงาน ขาด
แคลนแรงงานและนำเข้าแรงงาน

เกิดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้
โอกาส การเข้าถึงบริการภาครัฐ
การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ

ผลกระทบจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ความเสื่อมโทรมของ
ทรัพยากรธรรมชาติ

ภัยพิบัติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้ง
และรุนแรงมากขึ้น

วาระการพัฒนาของโลก
ภายหลัง ค.ศ. 2015

การพัฒนาเข้าสู่สังคมเมือง

3

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ

“ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูง ที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค
สู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation)
เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมยั่งยืน แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
และมีนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

4

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนา

เป้าหมาย

ปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จาก BAU
เพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

เศรษฐกิจ

ความสามารถในการรับมือ
ภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้น ทั้งใน
ระดับประเทศและระดับพื้นที่
เพื่อนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ
ในสังคม

สังคม

แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมการผลิต การลงทุน และพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับระบบสู่ห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งไม่สร้างมลพิษหรือส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน ลดการใช้สารเคมี สนับสนุนเกษตรอินทรีย์
- สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยให้มีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- เพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของทุกภาคส่วน สนับสนุนระบบคมนาคมที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยบูรณาการสู่กระบวนการวางแผนในทุกระดับ ทำแผนรับมือในพื้นที่ พัฒนาระบบจัดการในภาวะฉุกเฉินและฟื้นฟู
- ส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมโดยให้สิทธิในการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในระดับพื้นที่
- ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ชยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย
- เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมรองรับ
- พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

เป้าหมาย

แนวทางการพัฒนา

พื้นที่ป่าไม้ เพิ่มขึ้น

จาก ร้อยละ 31.2 ในปี 2556

เป็น ร้อยละ 36 ในปี 2564

การบริหารจัดการน้ำมีความสมดุล

ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน และ
เน้นการจัดหาน้ำสะอาดเพื่อ
การอุปโภคและบริโภคให้เพียงพอ

การบริหารจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมี
ประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

ปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และสัตว์ป่า เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ เชื่อมต่อผืนป่า จัดทำ
แนวเขตป่าให้ชัดเจน ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ และป่าชุมชน

บริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืน เพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ มีแผนบริหารจัดการน้ำใน
ระดับภูมิภาคของภาคเกษตรกรรม

รักษาทุนทางธรรมชาติ ใช้ประโยชน์โดยคำนึงถึงขีดจำกัด/ศักยภาพในการฟื้นตัว

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ค้ำครอง
ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง อนุรักษ์ทรัพยากรดินและที่ดินให้มีคุณภาพ วางแผน
บริหารจัดการทรัพยากรแร่ ปกป้องทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
และเป็นธรรม พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน แก้ปัญหาการบุกรุกที่ดินรัฐ ใช้ระบบ
สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการป่าไม้และสัตว์ป่า แก้ปัญหาการรुकล้าทางน้ำ
สาธารณะและการกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

จัดการความขัดแย้งของการใช้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงสิทธิชุมชน และสร้างระบบ
การติดตามประเมินผลด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเพื่อการวางแผนและบริหารจัดการ

จัดให้มีกระบวนการบูรณาแผนงานและงบประมาณร่วมระหว่างหน่วยงาน

ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการ อาทิ ภาษีสิ่งแวดล้อม
ค่าธรรมเนียมการทิ้งของเสีย ภาษีที่ดินอัตราก้าวหน้า จำกัดการถือครองที่ดิน
รวมทั้งส่งเสริมการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ ผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่า
ของระบบนิเวศ และประเมินค่าน้ำเพื่อจัดเก็บจากผู้ใช้น้ำใหญ่ไปชดเชยรายย่อย

ประเด็นระดมความเห็น

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์
ของประเทศ

- เหมาะสม
- ควรเพิ่มเติมเรื่อง.....

เป้าหมายการพัฒนา

- ด้านเศรษฐกิจ /สังคม /สิ่งแวดล้อม /การจัดการ
- มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้มากยิ่งขึ้น

แนวทางพัฒนา

- จะทำอะไรบ้าง/ ทำอย่างไร ในช่วง 5 ปีนี้ เพื่อให้
- ภาคการผลิต (เกษตร, อุตฯ, บริการ) เป็น GREEN
 - ภาคการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สมบูรณ์ขึ้น
 - ความเหลื่อมล้ำ/ยากจน ลดลง
 - การบริหารจัดการที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาล

ความเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

E-mail : montree@nesdb.go.th

chuleeporn@nesdb.go.th

โทรศัพท์ : 02-280 0892

Website : www.nesdb.go.th

ขอบคุณ